

Evaluatie pilot Nijntje Bewegingsdiploma Gemeente Montferland

In opdracht van:
Gemeente Montferland

Warnsveld, juli 2016

Ir. C. Timmerman-Kok, onderzoeker (epidemioloog)
Ir. S. van Oord-Jansen, onderzoeker (epidemioloog)

Voorwoord

Voor u ligt een rapport met de resultaten van de evaluatie van de pilot Nijntje Beweegdiploma. Deze pilot is in het schooljaar 2015/2016 uitgevoerd in de groepen 1/2 van de Mariabasischool in 's-Heerenberg en de Roncallischool in Zeddam, beide in de gemeente Montferland.

Er is in het onderzoek enerzijds gekeken naar de ervaringen rondom de uitvoering van de pilot (procesevaluatie) en anderzijds naar de effecten op de motorische vaardigheden van de kleuters (effectevaluatie). De resultaten bieden voldoende inzicht voor een eventueel vervolg/uitbreiding van deze beweeginterventie.

Een woord van dank gaat uit naar de trainer van 't Peeske. Dankzij de goede afstemming konden de observaties en interviews op tijd worden ingepland. Tevens heeft zij ervoor gezorgd dat de motorische vaardigheden van alle kleuters goed zijn geregistreerd.

Wij wensen u veel succes en plezier bij het lezen van dit rapport.

Warnsveld, juli 2016

Caroline Timmerman-Kok, onderzoeker (epidemioloog)
Sofieke van Oord-Jansen, onderzoeker (epidemioloog)

Inhoudsopgave

1	Kort & krachtig	2
1.1	Inleiding	2
1.2	Evaluatievraag	2
1.3	Conclusies & aanbevelingen	2
2	Achtergrond van de evaluatie	3
2.1	Het Beweegdiploma	3
2.2	Evaluatievraag van de gemeente Montferland	3
2.3	Aanpak van de evaluatie	4
3	Resultaten van de evaluatie	5
3.1	Procesevaluatie	5
3.2	Effectevaluatie	8
3	Conclusies en aanbevelingen	11
3.1	Conclusies	11
3.2	Aanbevelingen	11
	Bijlagen	13
1	Topiclijst interviews	14
2	Scorelijst en resultaten Nijntje Beweegdiploma	16

1 Kort & krachtig

- Inleiding
- Evaluatievraag
- Conclusies & aanbevelingen

1 Kort & krachtig

1.1 Inleiding

De gemeente Montferland heeft besloten om in 2015/2016 een pilot beweeglessen voor kleuters uit te laten voeren op twee basisscholen. De lessen worden gegeven volgens de methode 'Nijntje Beweegdiploma' die ontwikkeld is door de KNGU. Een trainer van gymvereniging 't Peeske (die gecrediteerd is om de lessen van Nijntje Beweegdiploma te geven) heeft de lessen op de basisscholen gegeven. Hierbij werd zij ondersteund door de groepsleerkrachten en een vakdocent gym (tevens combinatiefunctionaris).

Het Beweegdiploma stimuleert kinderen tussen de 2 en 6 jaar om spelenderwijs beter te leren bewegen. Een goede motoriek heeft een positief effect op de fysieke en mentale gesteldheid. Daarnaast is bewegen belangrijk om overgewicht tegen te gaan.

1.2 Evaluatievraag

Om te achterhalen of de werkwijze van de pilot Beweeglessen effectief is en hoe de methode gewaardeerd is door de betrokken professionals en kinderen heeft het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid een evaluatieonderzoek uitgevoerd in opdracht van de gemeente Montferland. De evaluatievraag is tweeledig:

1. Procesevaluatie

Bij de procesevaluatie gaat het om het achterhalen van de ervaringen en waardering van de pilot door de betrokken professionals (trainer 't Peeske, groepsleerkrachten basisscholen, combinatiefunctionaris). In hoeverre zijn zij tevreden over de uitvoering van en de samenwerking binnen de pilot en wat zijn verbeterpunten? De procesevaluatie bestond uit observaties en interviews.

2. Effectevaluatie

Bij de effectevaluatie gaat het om de vraag of de motoriek van de kinderen gedurende de lessenreeks is verbeterd. Hoeveel kinderen hebben uiteindelijk een Beweegdiploma behaald en hoeveel zijn tussentijds doorverwezen naar bijvoorbeeld extra gymlessen of een fysiotherapeut? Voor de effectevaluatie zijn de motorische vaardigheden aan het begin en het eind van de pilot geregistreerd.

1.3 Conclusies & aanbevelingen

Uit het onderzoek komt naar voren dat de betrokken professionals tevreden zijn over de Nijntje Beweeglessen en de samenwerking binnen de pilot. Zij vinden dat de lessen goed aansluiten bij de leefwereld van kleuters. De kleuters zijn enthousiast en worden uitgedaagd. Na de lessenreeks is een verbetering te zien in motorische vaardigheden.

Er hebben 82 kleuters meegedaan met de pilot. Het betrof een lessenreeks van 20 lessen (oktober 2015- juni 2016).

Gemiddeld scoren kinderen van groep 1 na afloop van de pilot significant beter op 6 van de 12 beweegonderdelen en kinderen uit groep 2 op 9 van de 12 onderdelen. Of deze verbetering (volledig) door de Nijntje Beweeglessen komt, valt niet met zekerheid te zeggen omdat geen controlegroep is meegenomen.

Bijna de helft van de kinderen heeft binnen de pilotperiode het Beweegdiploma behaald. Voor veel kinderen zijn 20 beweeglessen dus niet voldoende om het Beweegdiploma te halen. Dit geldt vooral voor kinderen uit groep 2. Het is niet bekend of er kinderen tussentijds zijn doorverwezen naar extra gymlessen of fysiotherapie.

Succesfactoren zijn het enthousiasme, de creativiteit en de deskundigheid van de trainer, de betrokkenheid van leerkrachten en het enthousiasme van de kinderen. Er waren echter ook organisatorische belemmeringen waar de betrokkenen bij de uitvoering van de pilot tegenaan liepen. Om uitbreiding van de Beweeglessen naar andere basisscholen goed vorm te geven, is het belangrijk dat er voldoende enthousiaste en gecertificeerde trainers zijn, dat er een goede afstemming met en voorbereiding op de basisscholen is, dat er voldoende tijd is voor de lessen inclusief op- en afbouw en dat de groepsgrootte beheersbaar is.

2 Achtergrond van de evaluatie

- Het Nijntje Beweegdiploma
- Evaluatievraag van de gemeente
- Aanpak van de evaluatie

2 Achtergrond van de evaluatie

2.1 Het Nijntje Beweegdiploma

In 2013 heeft de Koninklijke Nederlandse Gymunie (KNGU) het Nijntje Beweegdiploma geïntroduceerd. Het Nijntje Beweegdiploma is ontwikkeld om kinderen tussen de 2 en 6 jaar te stimuleren om spelenderwijs beter te leren bewegen.

Waarom een Beweegdiploma?

Het halen van een zwemdiploma is voor veel jonge kinderen en hun ouders de normaalste zaak van de wereld. Het behalen van een Beweegdiploma voor het jonge kind daarentegen nog niet, maar o zo belangrijk voor de motorische, de sociale en de cognitieve ontwikkeling van het jonge kind.

In de leeftijdsperiode van 2 tot en met 6 jaar vindt bij kinderen de grootste ontwikkeling van de motoriek plaats. Er ontwikkelt zich een verfijnde samenwerking tussen het gezichtszintuig, evenwichtszintuig en de sensoren in de spieren, pezen en gewrichten enerzijds en het zenuwstelsel anderzijds. Een goed motorisch fundament is van sterke invloed op de fysieke en mentale gesteldheid. Het is dan ook belangrijk om hierop in te spelen. Daarnaast is bewegen voor het jonge kind van groot belang om overgewicht tegen te gaan. Zodra het kind goed kan lopen zijn speelse manieren van bewegen noodzakelijk.

De KNGU heeft twee Beweegdiploma's ontwikkeld. Beweegdiploma 1 voor kinderen van 2-4 jaar en Beweegdiploma 2 voor kinderen van 4-6 jaar.

(Bron: Informatie Nijntje Beweegdiploma, KNGU)

Het Beweegdiploma is opgenomen in de Interventie-database van het Centrum Gezond Leven en erkend als 'goed beschreven' (<https://www.loketgezondleven.nl>). Om het Nijntje Beweegdiploma te behalen zijn 20 lessen nodig waarin kinderen spelenderwijs, veilig en verantwoord motorische vaardigheden oefenen.

In de gemeente Montferland is Gymvereniging 't Peeske sinds januari 2014 gecertificeerd om lessen Beweegdiploma te geven. 't Peeske biedt kinderen de mogelijkheid een Beweegdiploma te halen binnen de vereniging. In overleg met de gemeente en stichting Welcom (van waaruit de combinatiefunctionarissen worden aangestuurd) is besloten dat 't Peeske in het schooljaar 2015/2016 tevens beweeglessen verzorgt binnen de reguliere gymlessen op twee basisscholen, namelijk de Roncallischool in Zeddam en de Mariabasisschool in 's-Heerenberg. De gemeente heeft aangegeven deze pilot goed te willen evalueren, om vervolgens te kijken of de beweeglessen breder kunnen worden aangeboden in de gemeente. Omdat de beweeglessen inzetten op meer bewegen, past het programma ook in de ketenaanpak overgewicht van de gemeente Montferland.

2.2 Evaluatievraag van de gemeente

De gemeente wil weten of de pilot positief gewaardeerd wordt door de betrokken professionals en kinderen. Ook wil de gemeente weten of de werkwijze van de pilot Beweeglessen op de twee basisscholen effectief is.

De evaluatievraag van de gemeente Montferland is daarom als volgt geformuleerd:

Procesevaluatie

1. Hoe wordt de pilot gewaardeerd door de betrokken professionals (trainer 't Peeske, groepsleerkrachten basisscholen, combinatiefunctionaris) en door de kinderen?
2. In hoeverre zijn de betrokken professionals tevreden over de samenwerking binnen de pilot?
3. Wat zijn verbeterpunten ten aanzien van de pilot?

Effectevaluatie

4. Hoeveel kinderen hebben meegedaan aan de beweeglessen? Hoe trouw hebben zij de lessen gevolgd?
5. Hoeveel kinderen hebben uiteindelijk het Beweegdiploma gehaald? Hoeveel lessen waren hiervoor (gemiddeld) nodig?

6. Hoe ontwikkelt de motoriek van de kinderen gedurende de lessenreeks?

7. Hoeveel kinderen zijn gedurende de pilotperiode doorverwezen naar bijvoorbeeld extra gymlessen, een fysiotherapeut, een specifiek programma of project.

2.3 Aanpak van de evaluatie

Procesevaluatie

Om de tevredenheid van de professionals ten aanzien van de pilot en de samenwerking te evalueren heeft het Evaluatiebureau aan het eind van de pilot interviews gehouden met de betrokken professionals. Als leidraad voor de interviews heeft het Evaluatiebureau in overleg met de opdrachtgever een itemlijst opgesteld (bijlage 1). Er zijn interviews gehouden met 2 van de 3 betrokken groepsleerkrachten, met de trainer van 't Peeske en de combinatiefunctionaris. Twee interviews zijn face-to-face afgenomen en twee telefonisch.

Om goed zicht te krijgen op het verloop van de pilot en om de interviews goed voor te kunnen bereiden heeft het Evaluatiebureau tijdens de pilot twee keer een les bijgewoond om te observeren. Er is gekozen voor één observatiemoment aan het begin en één aan het eind van de pilot.

Effectevaluatie

Voor de effectevaluatie heeft het Evaluatiebureau in samenwerking met de trainer van 't Peeske een registratieformulier ontwikkeld. Dit formulier is aan het begin en aan het eind van de pilot voor elk kind door de trainers/leerkrachten ingevuld. Op het formulier is per onderdeel aangevinkt op welk niveau het kind dit beheerst.

Het Evaluatiebureau heeft de gegevens van de begin- en eindmetingen geanalyseerd (zie ook bijlage 2).

Doelgroep

De doelgroep van de evaluatie is -evenals de aanpak- tweeledig en omvat:

1. Betrokken professionals (2 van de 3 leerkrachten (van elke school één), de trainer ('t Peeske) ende combinatiefunctionaris (tevens vakdocent op Roncallischool))
2. De deelnemende kinderen van groep 1 en 2 van de Roncallischool in Zeddum en de Mariabasissschool in 's-Heerenberg.

3 Resultaten

- Procesevaluatie
- Effectevaluatie

3 Resultaten

3.1 Procesevaluatie

Deze paragraaf beschrijft de uitkomsten van de observaties en van de interviews met de betrokken professionals (trainer 't Peeske, combinatiefunctionaris (tevens vakdocent gym op Roncallischool) en twee van de drie groepsleerkrachten) over de voorbereiding en uitvoering van de pilot. Daarnaast komen onder andere de samenwerking en aandachtspunten voor het vervolg aan de orde.

Vorbereiding pilot

De pilot is geïnitieerd vanuit Stichting Welcom, de welzijnsorganisatie waar de coördinator van de combinatiefunctionarissen werkzaam is. De stichting heeft eerst overleg gehad met de KNGU en de (toenmalige) combinatiefunctionaris. Deze functionaris wilde in eerste instantie een interventie starten voor kinderen met overgewicht uit groep 5/6 van de basisschool. De trainer van 't Peeske heeft toen geadviseerd om bij jongere kinderen te beginnen. Uiteindelijk is gekozen voor het Nijntje Beweegdiploma voor kleuters.

Stichting Welcom heeft meerdere scholen aangeschreven met de vraag of zij mee wilden doen aan de pilot. De Mariabasisschool uit 's-Heerenberg en de Roncallischool uit Zeddam zijn uiteindelijk geselecteerd. De Roncallischool is één van de scholen waar de huidige combinatiefunctionaris tevens vakdocent gym is. Hij is dus vanuit zijn functie als combinatiefunctionaris betrokken bij de organisatie van de pilot, maar ook als vakdocent bij de uitvoering ervan. Hij ondersteunt de trainer van 't Peeske met het geven van de Beweeglessen op de Roncallischool. Op de Mariabasisschool is geen vakdocent/combinatiefunctionaris betrokken bij de uitvoering van de pilot. Daar wordt de trainer van 't Peeske bij het geven van de lessen ondersteund door de groepsleerkrachten.

Binnen gymvereniging 't Peeske is alleen de bij de pilot betrokken trainer gecertificeerd om de beweeglessen van het Beweegdiploma te geven. Binnen 't Peeske is er veel enthousiasme voor de training, die ook in verenigingsverband wordt gegeven.

Stichting Welcom heeft twee **inloopochtenden** georganiseerd voorafgaand aan de start van de pilot. Hiervoor waren alleen de betrokkenen (leerkrachten, kinderen en ouders) van de twee geselecteerde scholen uitgenodigd. De opkomst viel erg tegen. De trainer geeft aan dat zij het jammer vindt dat de uitnodiging niet breder onder inwoners van de beide dorpen is verspreid.

Op één school is de voorbereiding prima verlopen en wisten de trainer en leerkracht op tijd waar zij aan toe waren. De leerkracht van de andere school geeft aan dat zij pas een week voorafgaand aan de start van haar directeur te horen kreeg over de pilot. Hierover had geen afstemming plaatsgevonden. Dit heeft zij als onprettig ervaren. Beide leerkrachten geven aan dat zij niet opzagen tegen het geven van de Nijntje Beweeglessen. Zij zijn beiden al jaren gewend om gymlessen aan kleuters te geven en vinden dit leuk.

Afstemming over de pilot met de gemeente vindt plaats via een regulier overleg, waar zowel de combinatiefunctionaris als de ambtenaar Sport aanwezig zijn.

Uitvoering

Ter **voorbereiding** op elke les mailt de trainer de instructies voor de komende les door aan de leerkrachten en vakdocent. De leerkrachten geven aan dat zij de mail met instructies altijd netjes op tijd ontvangen en de instructies min of meer doorlezen. Een van de leerkrachten geeft toe de instructies meestal niet (goed) te lezen, omdat *'het zich eigenlijk wel vanzelf wijst'*. De trainer legt ook alles aan het begin van de les

altijd even uit. De mondelinge uitleg voorafgaand aan de les wordt als duidelijk ervaren. Alle leerkrachten zeggen dit gemakkelijker te begrijpen dan 'dat je iets leest'. Volgens de trainer weten de leerkrachten tijdens de lessen goed wat er van hen wordt verwacht. Tijdens de observaties leken de leerkrachten soms echter zoekend te zijn en oefeningen naar eigen inzicht in te vullen.

Voorafgaand aan de lessen is er tijd nodig om de gymzaal op te bouwen (toestellen klaarzetten, opstellingen maken e.d.). Na afloop kost het tijd om het weer af te bouwen. De tijd die hiervoor beschikbaar is, is bij beide scholen beperkt, omdat er meerdere groepen van de school achter elkaar gym hebben. Ook de mankracht is beperkt: de trainer moet dit hoofdzakelijk alleen doen, omdat de leerkrachten hiervoor geen gelegenheid hebben: zij kunnen niet weg bij hun groep. Op een van beide scholen helpt een stagiaire met opbouwen en worden soms kinderen van de bovenbouw ingezet. Bij de andere school helpt de betrokken vakdocent. Eén van de leerkrachten geeft aan dat het handig zou zijn als er een plattegrond is waarop staat waar de toestellen en materialen moeten worden neergezet. De vakdocent geeft aan dat hij foto's van de opstelling erg handig zou vinden.

De trainer geeft aan dat er op de scholen vrij weinig klein materiaal is. Zij neemt dit materiaal daarom zelf mee. Dat geldt ook voor ballen, omdat de ballen van school vaak lek zijn. Klimtoestellen zijn voldoende aanwezig op de scholen. De leerkrachten zijn erg te spreken over de leuke materialen die de trainer voor de lessen bij zich heeft. Als verbeterpunt noemt de trainer nog gymkleding voor de kinderen. Nu gymen de kinderen soms in dikke truien en spijkerbroeken, dat is niet ideaal. Eén van de leerkrachten benoemt dat het aantrekken van de gymschoentjes bij de kinderen voorafgaand aan de les veel tijd kost. De trainer helpt hierbij vaak nog even mee in de klas.

Het programma wordt door alle betrokkenen erg gewaardeerd. De trainer gebruikt de werkmap met de lessen Beweegdiploma van de KNGU. Zij heeft hier uitdagende(r) situaties bij bedacht, omdat zij denkt dat de kinderen zich anders snel gaan vervelen. De combinatiefunctionaris /vakdocent bevestigt dit en waardeert de creativiteit die de trainer hierin heeft getoond. Tijdens de observaties was zichtbaar dat de afwisseling in activiteiten en moeilijkheidsniveaus de kinderen voldoende uitdaging bood. Alle vormen van motoriek komen terug in de huidige lessenreeks. Per activiteit worden meerdere situaties aangeboden, zodat er gewisseld kan worden in subactiviteit en moeilijkheidsgraad. De combinatiefunctionaris vindt de oefeningen soms te makkelijk en soms te moeilijk. 'Voor groep 1 is het soms echt een uitdaging, ze struggelen ermee', terwijl groep 2 er soms fluitend doorheen loopt'. Het vraagt volgens hem enig inzicht en affiniteit van de leerkracht om hier goed mee om te gaan. Bij de observaties kwamen de verschillen tussen de leerkrachten enerzijds en de trainer en vakdocent anderzijds ook naar voren. De trainer en vakdocent wisten kinderen beter te stimuleren/motiveren om de uitdaging aan te gaan.

De leerkrachten vinden de lessen uitdagend en goed aansluiten bij de ontwikkelingsfase van de kleuters. Zij hebben het idee dat de kinderen de lessen leuk vinden en er over het algemeen enthousiast over zijn. De combinatiefunctionaris/vakdocent geeft aan dat de Beweeglessen inzetten op de ontwikkeling van alle grondmotorische eigenschappen (kracht, snelheid, coördinatie, lenigheid en uithoudingsvermogen). Ook hij vindt het programma goed aansluiten bij de belevingswereld van kleuters. Ook uit de observaties kwam naar voren dat de kinderen over het algemeen enthousiast meedoen met de lessen en er plezier in hebben.

Met betrekking tot de uitvoering van de lessen geven zowel de leerkrachten/vakdocent als de trainer aan dat het aantal begeleiders op het aantal kinderen aan de krappe kant is. Dit kwam ook tijdens de observaties naar voren. Niet elk groepje heeft een eigen begeleider en daarom is het soms lastig om de kinderen dat te laten uitvoeren wat ze moeten doen. Twee groepjes tegelijk begeleiden is lastig, zeker als er ook moet worden gewisseld tussen de verschillende subonderdelen en niveaus. Op de Roncallischool is ervoor gekozen de beide kleutergroepen tegelijkertijd de beweeglessen te geven. Hierdoor zijn er zo'n 50 kinderen in de zaal en vier begeleiders. Alle begeleiders geven aan dat dit aantal kinderen te groot is. Het geeft veel lawaai en onrust, waardoor de lessen niet altijd naar tevredenheid verlopen. Vooral aan het begin van de lessenreeks ging er veel aandacht uit naar het brengen van

rust en structuur in deze grote groep. Dit kwam ook duidelijk naar voren tijdens de observaties. De vakdocent benadrukt dat hij vindt dat kleinere groepen nodig zijn om de kwaliteit van het programma te kunnen waarborgen.

Het **tijdstip** van de lessen verschilt per school. Op de ene school vinden ze plaats halverwege de ochtend, op de andere aan het eind van de middag. Voor de trainer maakt het tijdstip niet uit. De leerkrachten benoemen zowel voordelen voor de ochtend (dan zijn kinderen nog beter geconcentreerd) als voor de middag (dan komt de ochtendpauze niet in het gedrang). Verder geven leerkrachten aan dat een Beweegles beter niet op dezelfde dag als schoolzwemmen kan worden gepland, omdat dat voor veel kinderen te intensief is.

De **duur** van de lessen varieert officieel van 45 minuten op de school waar de groepen apart les krijgen tot 60 minuten op de school waar twee groepen tegelijkertijd les krijgen. Omdat er ook nog tijd nodig is voor het geven van uitleg en het maken van groepjes, is de tijd die daadwerkelijk overblijft voor de les korter. Zowel de trainer als leerkrachten/vakdocent zouden liever iets meer tijd beschikbaar hebben. Zij denken allemaal dat de kinderen dit ook aankunnen.

Tijdens de pilot worden 20 beweeglessen gegeven. Hierin komen 18 verschillende onderdelen aan bod (in te delen in 12 categorieën). De trainer is tevreden over **het aantal lessen** dat binnen de pilot op de scholen wordt gegeven. Het is voldoende om de motoriek van kinderen te verbeteren. Ook de leerkrachten en de vakdocent geven aan dat het aantal lessen dat nu gegeven wordt voldoende is. Deze zijn nodig om kinderen iets te kunnen leren en zich te laten ontwikkelen. Naast de 20 reguliere lessen zijn er nog een aantal lessen gegeven om te oefenen en te toetsen.

Samenwerking

Alle betrokken professionals zijn erg tevreden over de samenwerking gedurende de pilot. De leerkrachten en de vakdocent zijn erg tevreden over hoe de trainer de lessen voorbereidt en het enthousiasme en de energie waarmee zij de lessen geeft. *Zij weet van aanpoten en heeft ongelooflijk veel werk verzet*. Eén van de leerkrachten geeft aan dat de trainer meer uit de kinderen haalt dan zij zelf kan en dat de trainer haar ook wel aanwijzingen gaf tijdens de les om kinderen te stimuleren. De combinatiefunctionaris/vakdocent bevestigt dat professionals meer met het programma kunnen bereiken dan de gemiddelde groepsleerkracht. Vanuit de observaties kan dit worden bevestigd.

De trainer is ook tevreden over de inzet van de leerkrachten, binnen de beperkte tijd die zij hiervoor beschikbaar hebben.

Zij geeft aan dat zij de lessen bij voorkeur geeft met de eigen groepsleerkracht van de kinderen, omdat deze de kinderen het beste kent. De combinatiefunctionaris benadrukt dat voor het geven van de beweeglessen tenminste één trainer (of vakdocent) en één groepsleerkracht nodig zijn op één groep.

Vervolg

Wanneer ervoor wordt gekozen de beweeglessen op meer scholen te gaan geven, zullen er extra trainers moeten worden opgeleid. Momenteel is de trainer van 't Peeske de enige van de vereniging die de opleiding van de KNGU heeft gevolgd en de licentie heeft behaald. De trainer heeft aangegeven te gaan stoppen met haar werk. Volgens haar zou de huidige combinatiefunctionaris bijvoorbeeld ook opgeleid kunnen worden tot gecertificeerd trainer. De combinatiefunctionaris beaamt dit en staat hier positief tegenover. Wanneer scholen het programma helemaal zelf zouden willen draaien, moeten de betreffende leerkrachten eerst de KNGU-training volgen. Volgens zowel de huidige trainer, de combinatiefunctionaris als de leerkrachten is uitvoering van het programma door scholen alleen niet haalbaar. Alle betrokkenen zien dit meer weggelegd voor vakdocenten bewegingsonderwijs. Zo heeft de trainer bijvoorbeeld veel extra's om het standaardprogramma heen ontwikkeld, om de lessen aantrekkelijk (niet te saai) te maken. Daarnaast is een vakdocent in staat om bepaalde kwaliteiten te kunnen waarborgen, bewegingsanalytisch te kijken, foutenanalyses te doen en tips/aanwijzingen te kunnen geven ter ontwikkeling van de motoriek. Van een leerkracht is dit niet vanzelfsprekend te verwachten. Daarnaast moet behalve een trainer sowieso nog een tweede persoon bij de lessen aanwezig zijn. Het is niet mogelijk dat één leerkracht de lessen in zijn/haar eentje geeft. De leerkrachten geven ook nog aan dat het voor scholen erg veel tijd en personele inzet zou gaan kosten en er al zoveel van scholen wordt gevraagd.

Tot slot

Alle betrokkenen geven het programma zoals het nu wordt uitgevoerd een goede beoordeling. De trainer benadrukt dat zij de standaardlessen van de KNGU niet aantrekkelijk genoeg vindt, maar door de aanpassingen die zij heeft doorgevoerd het nu goed vindt. Zij vindt de organisatie erom heen minder goed. Ook de leerkrachten geven aan dat er organisatorische belemmeringen zijn, zoals te weinig tijd, te veel kinderen tegelijk, school is te druk (ook met andere activiteiten), etc. De combinatiefunctionaris geeft aan dat er organisatorisch één en ander te verbeteren valt, maar dat de inhoud van het programma goed is.

Eén van de groepsleerkrachten geeft aan dat zij liever zou zien dat kleuters meer buiten spelen, maar dat het schoolplein dan wel meer uitdaging zou moeten bieden. Zij verwacht dat dit ook de ontwikkeling van de motoriek zal bevorderen. De andere leerkracht geeft aan dat zij positieve effecten van de beweeglessen bij het buitenspelen ziet. Dat kinderen activiteiten oefenen die zij hebben geleerd bij de beweeglessen, zoals duikelen op het duikelrek en het hanteren van de bal. *'De kinderen durven nu veel meer'*. De combinatiefunctionaris geeft aan dat *'kleuterjuffen vaak oefeningen aanbieden die kinderen al kunnen'*. Het Nijntje Beweegdiploma biedt volgens hem veel meer ontwikkelingsmogelijkheden dan reguliere gymlessen en buitenspelen. Door het meedraaien tijdens de beweeglessen, leren de leerkrachten ook nieuwe dingen. Dit kunnen zij in hun reguliere gymlessen weer meenemen. De trainer benadrukt ook nog de meerwaarde van lessen Beweegdiploma ten opzichte van buitenspelen. *'Dan gaan kinderen alleen maar doen wat ze leuk vinden of goed kunnen. Nu dwing je ze om een uitdaging aan te gaan en grenzen te verleggen.'*

3.2 Effectevaluatie

Voor de effectevaluatie zijn de vaardigheden van 82 kinderen bijgehouden op registratieformulieren, De trainers en leerkrachten hebben aan het begin van de pilot (oktober 2015) en aan het eind (juni 2016) per kind de scores genoteerd voor 12 verschillende onderdelen. Voor kinderen van groep 1 is gekeken in hoeverre zij voldeden aan de eisen van Beweegdiploma 1, voor de kinderen van groep 2 is gekeken naar de eisen van Beweegdiploma 2.

Doelgroep

In tabel 1 staan de kenmerken van de kinderen waarop de effectevaluatie is gebaseerd weergegeven.

Tabel 1: Kenmerken kinderen effectevaluatie

School	Groep 1	Groep 2	Totaal
Mariabasischool ('s-Heerenberg)	18	23	41
Roncallischool (Zeddam)	17	24	41
Totaal	35	47	82

Gedurende het schooljaar werd de groep kinderen die deelnam aan de beweeglessen groter. Dit komt door instroom van nieuwe leerlingen in groep 1. Uiteindelijk hebben dus meer dan 82 kinderen meegedaan aan de beweeglessen. Leerlingen die later zijn ingestroomd doen echter niet mee met de effectevaluatie, omdat van hen geen begin-scores bekend zijn.

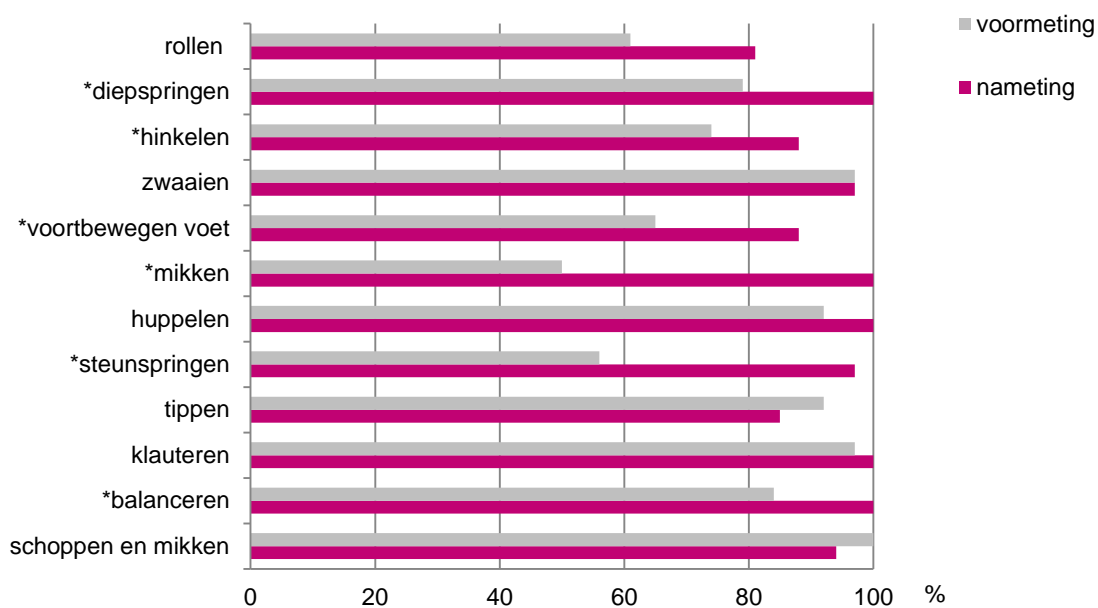
Resultaten

Kinderen uit groep 1 zijn op vrijwel alle onderdelen vooruitgegaan in hun motorische vaardigheden. Op een aantal onderdelen (zoals 'zwaaien' en 'schoppen en mikken') waren de beginscores al zo hoog, dat progressie (bijna) niet meer mogelijk was. Deze hoge scores kunnen mogelijk worden verklaard, doordat Beweegdiploma 1 eigenlijk bedoeld is voor kinderen van 2 tot 4 jaar. Kinderen uit groep 1 zijn meestal 4 of 5 jaar.

In figuur 1 staat (per onderdeel) het percentage kinderen uit groep 1 dat bij de beginmeting en het percentage dat bij de eindmeting aan de norm voldoet die het Beweegdiploma 1 stelt. We zien dat rollen, mikken en steunspringen onderdelen zijn, die kinderen vooral in het begin lastig vonden. Op 6 van de 12 onderdelen (diepspringen, hinkelen, voortbewegen voet, mikken, steunspringen en balanceren) zien we statistisch significante verbeteringen. Hier is gekeken naar het verschil tussen de scores bij de beginmeting en de scores bij de eindmeting (gebaseerd op gepaarde toetsing van waarnemingen, dat wil zeggen dat per kind gekeken is of de eindscore hoger is dan de beginscore).

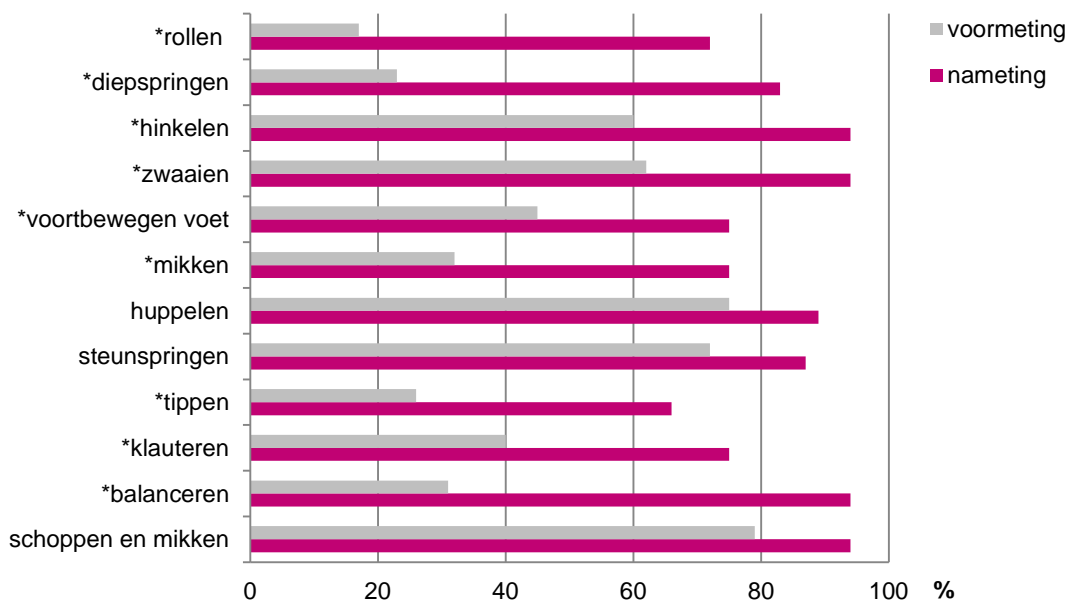
Voor kinderen uit groep 2 gelden andere eisen, waaraan zij moeten voldoen om het Beweegdiploma te halen, dan voor kinderen uit groep 1. Aan het begin van de pilot haalden relatief weinig kinderen uit groep 2 de norm voor de verschillende onderdelen van Beweegdiploma 2. Dit zien we vooral voor de onderdelen: rollen, diepspringen, tippen en balanceren.

Figuur 1: Percentage kinderen uit groep 1 dat voldoet aan de eindnorm van Bewegdiploma 1 per onderdeel, voor- en nameting

*: statistisch significant verschil tussen begin- en eindscore op basis van gepaarde t-toets ($p < 0,05$)

Figuur 2: Percentage kinderen uit groep 2 dat voldoet aan de eindnorm van Bewegdiploma 2 per onderdeel, voor- en nameting

*: statistisch significant verschil tussen begin- en eindscore op basis van gepaarde t-toets ($P < 0,05$)

Het percentage kinderen uit groep 2 dat aan het eind van de pilot wel voldoet aan de gestelde eisen is aanzienlijk toegenomen voor alle onderdelen. Voor 9 van de 12 onderdelen is een statistisch significante verbetering te zien (figuur 2).

Beweegdiploma

Bijna de helft van de kinderen heeft aan het eind van de lessenreeks een Beweegdiploma gehaald. De andere helft voldeed (nog) niet aan de gestelde eisen op de verschillende onderdelen. Kinderen uit groep 1 hebben het diploma vaker gehaald dan kinderen uit groep 2. De meeste kinderen uit groep 1 die het Beweegdiploma niet hebben gehaald, scoorden op een of twee onderdelen onvoldoende. Kinderen uit groep 2 scoorden soms ook op vier of vijf onderdelen nog onvoldoende.

Het 'slagingspercentage' van de kinderen van groep 2 van de Roncallischool is vrij laag: van hen heeft minder dan een kwart Beweegdiploma 2 gehaald. Er zijn geen duidelijke aanwijzingen dat de kinderen van groep 2 van de Roncallischool bij aanvang van de pilot minder goed scoorden dan de kinderen van de Mariabasisschool. Mogelijk is het verschil daarom te wijten aan de grootte van de groep en de onrust die er met name aan het begin van de pilot in deze groep was. Opvallend is wel dat dit geen negatief effect lijkt te hebben gehad op de resultaten van de kinderen uit groep 1, die tegelijkertijd beweeglessen kregen. Van hen kreeg 65% Beweegdiploma 1.

Tabel 2: % kinderen dat een Beweegdiploma haalde

School	Groep 1	Groep 2	Totaal
Mariabasisschool	56%	48%	51%
Roncallischool	65%	22%	40%
Totaal	60%	35%	46%

Tot slot

Omdat er geen controlegroep is meegenomen in dit onderzoek is niet met zekerheid te zeggen of de verbetering in motorische vaardigheden (volledig) is te danken aan de beweeglessen. Ook de van nature aanwezige ontwikkeling bij kinderen kan van invloed zijn geweest. Het is echter aannemelijk dat de beweeglessen een positief effect hebben gehad.

De meeste kinderen hebben gedurende de pilotperiode 20 beweeglessen gevolgd. Sommige kinderen hebben minder lessen gevolgd, omdat ze pas later instroomden in groep 1. Ook hebben kinderen soms door ziekte of om andere redenen lessen verzuimd. Dit is echter niet geregistreerd. Uit de pilot blijkt dat 20 beweeglessen voor ongeveer de helft van de kinderen niet voldoende is om het Beweegdiploma te halen. Vooral kinderen uit groep 2 lijken meer dan 20 lessen nodig te hebben.

Er is gekozen om alleen een begin- en een eindmeting te doen. Tussentijds zijn geen toetsmomenten geweest om de ontwikkeling van de kleuters te monitoren. Onderzoeksvraag 6 kan op basis van de resultaten van het onderzoek daarom niet worden beantwoord. Dit geldt ook voor onderzoeksvraag 7: er is namelijk gedurende de pilot niet geregistreerd of er kinderen zijn doorverwezen naar bijvoorbeeld extra gymlessen of een fysiotherapeut.

4 Conclusies en aanbevelingen

- Conclusies
- Aanbevelingen

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

- De betrokken professionals (de trainer van 't Peeske, de combinatiefunctionaris/vakdocent en de groepsleerkrachten) zijn positief over de uitvoering van Nijntje Beweegdiploma binnen de pilot.
- De Beweeglessen zetten in op de ontwikkeling van alle grondmotorische eigenschappen (kracht, snelheid, coördinatie, lenigheid en uithoudingsvermogen).
- Er is veel waardering voor de grote inzet, de creativiteit en het enthousiasme van de trainer.
- De betrokkenen vinden de lessen uitdagend en goed aansluiten bij de ontwikkelingsfase van kleuters.
- De kleuters zijn over het algemeen enthousiast en worden uitgedaagd door de lessen.
- Het programma vraagt veel inzet en tijd van alle betrokkenen
- Organisatorische belemmeringen binnen de pilot waren o.a.: (te) grote groepen en te weinig tijd om de toestellen op te bouwen.
- De samenwerking tussen de professionals is naar tevredenheid verlopen.
- Volgens alle betrokkenen is uitvoering van het programma door *alleen* groepsleerkrachten niet haalbaar. Het vraagt inzet van vakdocenten bewegingsonderwijs.
- De meeste professionals zien positieve effecten als gevolg van de Beweeglessen op de ontwikkeling van de motoriek bij de deelnemende kleuters.
- Er hebben meer dan 82 kinderen meegedaan aan de pilot. Van 82 kinderen zijn begin- en eindscores gemeten.
- De lessenreeks bestond uit 20 lessen, die door de meeste kinderen allemaal zijn gevolgd.

- De effectevaluatie laat zien dat de motorische vaardigheden van de kinderen aan het eind van de pilot beter zijn dan aan het begin van de pilot, met name bij kinderen uit groep 2.
- Bijna de helft van de kinderen heeft binnen de pilotperiode het Beweegdiploma behaald. Voor veel kinderen zijn 20 beweglessen dus niet voldoende om het Beweegdiploma te halen. Dit geldt vooral voor kinderen uit groep 2.
- Het is op basis van dit onderzoek niet met zekerheid te zeggen of de gevonden effecten (volledig) zijn te danken aan de beweglessen, omdat er geen controlegroep is meegenomen in het onderzoek. Het is echter wel aannemelijk dat de beweglessen een positief effect hebben gehad op de ontwikkeling van de motorische vaardigheden van de kleuters.

4.2 Aanbevelingen

Uit het onderzoek komt naar voren dat de betrokken professionals tevreden zijn over de Nijntje Beweeglessen en de samenwerking binnen de pilot. Zij vinden dat de lessen goed aansluiten bij de leefwereld van kleuters. De kleuters zijn enthousiast en worden uitgedaagd. Na de lessenreeks is een verbetering te zien in motorische vaardigheden. Na afloop van de pilot heeft ongeveer de helft van de kinderen het Beweegdiploma gehaald.

Succesfactoren zijn het enthousiasme, de creativiteit en de deskundigheid van de trainer, de betrokkenheid van leerkrachten en het enthousiasme van de kinderen. Er waren echter ook organisatorische belemmeringen waar de betrokkenen bij de uitvoering van de pilot tegenaan liepen. Wanneer ervoor wordt gekozen om Beweeglessen ook op andere basisscholen te gaan geven, doen wij de volgende aanbevelingen:

1. **Zorg voor voldoende en enthousiaste trainers om continuïteit te waarborgen**

De positieve waardering voor de Beweeglessen is voor een belangrijk deel te danken aan het enthousiasme en de inzet van de gecertificeerde trainer van 't Peeske. Om continuïteit en/of uitbreiding te waarborgen, zouden er meer gecertificeerde trainers moeten zijn binnen de gemeente Montferland. De voorkeur gaat uit naar vakdocenten bewegingsonderwijs. Het is belangrijk dat zij enthousiast en creatief zijn en van aanpakken weten. Ook is het hebben van affiniteit met de doelgroep kleuters een aanbeveling.

2. **Zorg voor een goede voorbereiding op de scholen:**

Het is belangrijk dat binnen de basisschool voldoende draagvlak is voor de Beweeglessen. Het is daarom van belang dat de school/betrokken leerkrachten vooraf geïnformeerd worden over het doel en nut van de Beweeglessen. Daarnaast is het goed dat leerkracht(en) op tijd geïnformeerd worden over de inhoud van de lessen. Ook is het belangrijk dat met hen wordt afgestemd wanneer de lessen worden ingeroosterd.

3. **Zorg voor voldoende opbouwtijd en mankracht**

Om voldoende tijd over te houden voor de lessen zelf is het goed om extra opbouw- en afbouwtijd te reserveren. Het verdient de voorkeur om tijd vrij te houden tussen twee gymlessen. Zorg ook voor voldoende mankracht bij het opbouwen, zodat de trainer dit niet alleen hoeft te doen. De leerkracht kan hiervoor niet worden vrijgemaakt. Plattegronden en/of foto's van de gewenste opstellingen zullen het opbouwen waarschijnlijk vergemakkelijken/versnellen.

4. **Houd de groepsgrootte beheersbaar**

Om de kwaliteit te kunnen waarborgen is het belangrijk dat de beweeglessen aan één kleutergroep tegelijk worden gegeven. Bij voorkeur aan een groep van ongeveer 20 kleuters, waarbij de eigen leerkracht aanwezig is (naast de trainer). Een groep van maximaal 10 kinderen per begeleider lijkt haalbaar. Wanneer de groepsgrootte groter is dan 20 kleuters verdient het de voorkeur een extra begeleider in te zetten.

Bijlagen

1. Topiclijst interviews
2. Resultaten Nijntje Beweegdiploma (voor- en nameting scorelijst)

1. Bijlage: Topiclijst interviews

Hieronder de interviewvragen voor de combinatiefunctionarissen. Voor de andere professionals is een vergelijkbare vragenlijst gebruikt, passend bij hun functie.

Interviewvragen Combinatiefunctionaris

Naam:

Functie:

Datum interview:

1. Voorbereiding

Voorafgaand aan de start

- Wist je op tijd dat de pilot zou plaatvinden?
- wie besliste hier uiteindelijk over en hoe hoorde jij dat? Of was jij hierbij betrokken?
- Was er een bepaalde taakverdeling mbt voorbereiding van de pilot? Wie waren hierbij betrokken? Was jouw rol duidelijk?
- Is er overleg geweest tussen jou/je collega's (combi functionarissen) wie de training zou gaan geven?
- Wie heeft de scholen geselecteerd? Ben jij daar ook bij betrokken geweest? Weet je waarom voor deze scholen is gekozen en waarom juist voor deze groepen?
- Heb je in de voorbereidende fase ook contact gehad met de gemeente/met scholen? Met wie meer? Hoe verliep dat?

Instructies over de les

- Vond je dat de trainer de leerkrachten vooraf voldoende informeerde over de lessen?
- Kreeg je de indruk dat de leerkrachten de instructies hadden gelezen en zich zo goed voorbereidden?
- Hoe werd je zelf geïnformeerd?
- Kreeg je vooraf weleens vragen (bijv. over de instructies)?
- Had je kort voor de les nog overleg met de leerkrachten/trainer?
- Wat bespraken jullie dan bijvoorbeeld?
- Was er vooraf voldoende ruimte voor hen om vragen te stellen.

Randvoorwaarden

- Waren de randvoorwaarden aanwezig: zaal, toestellen, verwarming, kleedruimten etc

Tot slot

- Heb je nog verbeterpunten qua voorbereiding?

2. Uitvoering

Wat vind je van het programma

- Had je al eerder lessen beweegdiploma gegeven? Zo ja, waar?
- Wat vind je van het programma?
- Wat vond je van de werkbaarheid/toepasbaarheid van het programma?
- passend bij de leeftijd/ontwikkeling van de kinderen?
- aansluitend bij hun leefwereld of te serieus, te speels, te....
- zie je verschillen met de uitvoering in verenigingsverband? Zo ja, welke?

Het geven van de lessen

- kon je per opstelling uit de voeten met de verschillende soorten activiteiten die je hierbij kon laten uitvoeren? Had je paraat welke verschillende activiteiten je kon laten uitvoeren? In hoeverre hield je je hier dan aan? Hoe?
- Hoe gingen de leerkrachten hiermee om (als je dat kunt beoordelen)?
- Vond je het in de loop van de lessenreeks gemakkelijker worden om de lessen te geven? Waarom wel/niet? En de leerkrachten?
- was er voldoende begeleiding? Hoeveel per groep? Wie waren er? (leerkracht, trainer, Combifunctionaris, stagiair?)
- wat vond je van de groeps grootte (aantal kinderen)?
- op welk tijdstip werden de lessen gegeven?
- vond je dat een goed moment, of liever eerder/later op de dag? Waarom?
- wat vond je van het aantal lessen? Voldoende om motoriek te verbeteren?
- hoe lang duurde een les ongeveer?
- wat vond je van de duur van de les?
- Is de duur van een les gezien de concentratieboog van de leerlingen teveel, te weinig of voldoende?

Tot slot

- heb je nog verbeterpunten tav uitvoering?

3. Samenwerking

- Hoe vond je de communicatie over het project binnen je eigen organisatie (Welcom?) verlopen?
- Hoe was de afstemming met de gemeente? Met trainer van 't Peeske?

- Hoe vond je de communicatie en afstemming met de school en de leerkrachten verlopen? Wie was contactpersoon? Was duidelijk wie wat deed, tijdens de lessen (bijv. verdeling in groepjes, uitleg bij de opstellingen, opening/sluiting). Verschillen tussen scholen/leerkrachten?
- Verbeterpunten voor de samenwerking?

4. Vervolg/toekomst?

- Is de pilot uit te breiden naar andere scholen, groepen of naar andere organisaties (bijv. bso)? Zo ja, heb je daar ideeën bij?
- Zouden andere collega's (van 't Peeske of Welcom) ook ingezet kunnen worden? Wat zijn belemmeringen?
- Wat heb je als leerkracht BO minimaal nodig om het programma te kunnen draaien? Is hierbij inzet van externe trainer essentieel, of zou een leerkracht ook kunnen worden opgeleid?
- Zou het programma ook alleen door de leerkrachten kunnen worden uitgevoerd? Zo nee, waarom niet?
- Suggesties en adviezen voor voortgang en bereik?

5. Tot slot

- welk rapportcijfer geef je het programma
- welk rapportcijfer geef je de organisatie eromheen?
- heb je overige op- of aanmerkingen/verbetersuggesties?

2 Bijlage: Resultaten Nijntje Beweegdiploma (voor- en nameting scorelijst)

Deelnemers:

groep 1: 35 (17 meisjes, 18 jongens); 18 van Mariabasisschool, 17 van Roncallischool

groep 2: 46 kinderen (21 meisjes, 26 jongens); 23 van Mariabasisschool, 24 van Roncallischool

% kinderen dat per onderdeel scoort aan begin en eind van de pilot. Kinderen groep 1 scoren op eisen diploma 1, kinderen van groep 2 op eisen diploma 2.

Rollen	Begin	Eind
Diploma 1: Zijwaarts rollen	%	%
1 Kan niet zelf zijwaarts rollen	0	0
2 Heeft de armen niet naast de oren en de benen niet bij elkaar	39	19
3 Rolt als een(stijve, sterke) boomstam / potlood	61	81
	100	100
Diploma 2: Voorover rollen (koprol)*		
4 Rolt niet of niet recht	21	2
5 Rolt recht, komt niet uit in hurkzit	62	26
6 Rolt recht, komt uit in hurkzit	17	72
	100	100

Diepspringen	Begin	Eind
Diploma 1: Vanaf 1 kastdeel voorwaarts springen *	%	%
1 Komt moeilijk los van de kast / valt om bij de landing	3	0
2 Blijft niet in 1 keer staan / kleine balansverstoring	18	0
3 Blijft goed staan na de landing / staat stevig, gecontroleerd stil	79	100
	100	100
Diploma 2: Vanaf 3 kastdelen springen met een ½ draai *		
4 Valt om bij de landing	42	4
5 Blijft niet in 1 keer staan na de landing / kleine balansverstoring	34	13
6 Blijft goed staan na de landing / staat stevig, gecontroleerd stil	23	83
	100	100

Hinkelen	Begin	Eind
Diploma 1: 3 keer hinkelen*	%	%
1 Komt moeilijk / niet los van de grond	12	0
2 Bij de landing geen goede balans om door te gaan	12	3
3 Kan 3 keer 1 hinkel maken	3	9
4 Maakt 3 goede hinken in serie	74	88
	100	100
Diploma 2: Rechterbeen en linkerbeen 10 keer hinkelen*		
5 Maakt een paar hinken met grote balansverstoringen	4	4
6 Maakt 10 hinken, onderbroken serie met kleine balansverstoring	36	2
7 Maakt 10 hinken, in serie, zonder balansverstoringen	60	94
	100	100

Zwaaien	Begin	Eind
Diploma 1: Zitten blijven op het touw	%	%
1 Glijdt van het touw af	0	0
2 Heeft moeite om rechtop te zitten	3	3
3 Zit goed rechtop, in balans	97	97
	100	100
Diploma 2: Van bank naar (landen op) de andere bank*		
4 Kan niet in touw springen en van touw gaan aan de overkant	13	0
5 Landt op de andere bank met kleine balansverstoring	26	6
6 Kan gecontroleerd landen op de andere bank	62	94
	100	100

Voortbewegen voet	Begin	Eind
Diploma 1: Een pitzzak voortschuiven*	%	%
1 Kan geen balans houden tijdens de veegbeweging	6	0
2 Verliest de controle over de pitzzak	29	13
3 Heeft controle over zichzelf en de pitzzak	65	88
	100	100
Diploma 2: Een bal voortbewegen*		
4 Verliest compleet de controle over de bal	2	4
5 Kan de bal moeilijk sturen en bij zich houden	30	22
6 Heeft controle over zichzelf en de bal	45	75
	100	100

Mikken	Begin	Eind
Diploma 1: Pittenzakken in een korf mikken*	%	%
1 Pittenzak komt moeilijk los van de hand (slechte gooibeweging)	3	0
2 De gooibeweging is goed, maar mist de korf (mag onder of bovenhands)	47	0
3 De gooibeweging is goed en de pitzzak is in de korf gemikt	50	100
	100	100
Diploma 2: Bierviltjes in de korf mikken*		
4 Gooit niet met de onderhandse beweging (bierviltjes in de korf)	9	15
5 Gooit met de onderhandse beweging, maar naast de korf	60	11
6 Gooit met de onderhandse beweging en in de korf	32	75
	100	100

Huppelen	Begin	Eind
Diploma 1: 3 keer vooruit springen	%	%
1 Springt niet met twee voeten tegelijk omhoog	4	0
2 Maakt 3 goede sprongen, maar niet in serie	4	0
3 Maakt 3 goede sprongen in serie (landing en afzet is vloeiend)	92	100
	100	100
Diploma 2: 10 keer huppelen		
4 Kan helemaal niet huppelen	4	6
5 Kan aan 1 kant huppelen (constant hetzelfde been voor)	21	4
6 Kan in serie huppelen (afwisselend links en rechts)	75	89
	100	100

Steunspringen	Begin	Eind
Diploma 1: Konijnenhuppels op de bank*	%	%
1 Maakt geen konijnenhuppels (Niet: eerst handen, daarna voeten)	3	0
2 Goede huppels, eerst handen, daarna voeten (met stops)	41	3
3 Goede huppels, eerst handen, daarna voeten (in serie)	56	97
	100	100
Diploma 2: Tussen de banken, over hindernissen		
4 Zet de handen niet voldoende naar voren	6	0
5 Maakt goed huppels (met stops)	19	13
6 Maakt goede huppels (in serie)	72	87
	100	100

Tippen	Begin	Eind
Diploma 1: Ballon hooghouden (minimaal 3 keer)	%	%
1 Raakt de ballon niet goed	0	6
2 Raakt de ballon goed, maar blijft deze niet volgen	8	9
3 Kan 3 keer de ballon hooghouden (in serie)	92	85
	100	100
Diploma 2: Stuiteren met een bal (10 keer)*		
4 Heeft geen controle over de bal	43	2
5 Stuit met 2 handen	6	0
6 Stuit met 1 hand, minder dan 10 keer (in serie)	26	32
7 Stuit met 1 hand, 10 keer of meer (in serie)	26	66
	100	100

Klauteren	Begin	Eind
Diploma 1: Tot 3 ^e of 4 ^e sport omhoog klauteren	%	%
1 Heeft niet genoeg kracht om zich vast te houden/balans houden	0	0
2 Klautert tot de 2e sport	3	0
3 Klautert tot de 3e of 4e sport	97	100
Diploma 2: Om het rek heen en door het rek heen (4 ^e sport)*		
4 Klautert niet om en / of door het rek	21	2
5 Klautert alleen om het rek	19	2
6 Klautert alleen door het rek	13	9
7 Klautert om en door het rek, maar lager dan 4 ^e sport	6	15
8 Klautert om en door het rek, op 4 ^e sport of hoger	40	75
	100	100

Balanceren	Begin	Eind
Diploma 1: Gaan over recht, breed vlak*	%	%
1 Stapt voor het eind van vlak af	0	0
2 Gaat over hele vlak met balansverstoringen	16	0
3 Gebruikt handen bij op en afstappen	0	0
4 Gaat over hele vlak zonder balansverstoringen	84	100
	100	100
Diploma 2: Verhoogd, smal, schuin vlak houten balkje*		
5 Raakt uit balans en gebruikt handen bij op en afstappen	24	0
6 Raakt uit balans tijdens het gaan over de balk	44	6
7 Gaat over de balk zonder balansverstoring en gebruik van handen	31	94
	100	100

Schoppen en mikken	Begin	Eind
Diploma 1: Zonder balansverlies tegen een bal schoppen	%	%
1 Mist tijdens de schopbeweging de bal	0	0
2 Raakt uit balans tijdens de schopbeweging	0	6
3 Kan zonder balansverlies de bal wegschoppen	100	94
	100	100
Diploma 2: Schoppen en mikken op voorwerp tussen banken		
4 Verliest balans tijdens de schopbeweging	0	0
5 Houdt balans, maar schopt te zacht met te weinig kracht)	21	6
6 Houdt balans, schopt met voldoende kracht richting pionnen	79	94
	100	100

* statistisch significant verschil tussen begin- en eindscore (op basis van gepaarde t-toets ($p < 0,05$), alleen kinderen met twee waarnemingen (begin en eind) meegenomen)

Beleidsmakers in de Volksgezondheid staan voor de lastige opdracht om bij afnemende financiële ruimte antwoorden te vinden voor toenemende gezondheidsproblemen onder de bevolking. Dat vraagt om ingrijpende en verantwoorde keuzes.

Het Evaluatiebureau Publieke gezondheid is specialist in het verkrijgen van praktische informatie over interventies in de publieke gezondheid. Het Evaluatiebureau biedt beleidsmakers handvatten waarmee zij ingrijpende keuzes op verantwoorde wijze kunnen maken. Dat doen we in alle gevallen praktisch, verbazingwekkend betaalbaar, en met academisch gestoelde kennis. Zo maken we beleidsmakers sterker.

Evaluatiebureau Publieke Gezondheid

Postbus 3

7200 AA Zutphen

088 - 443 37 05

info@evaluatiebureau.nl

www.evaluatiebureau.nl

Initiatief van:

Partners:

© Evaluatiebureau Publieke Gezondheid – juli 2016

Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van bronvermelding.